

МАНА ТООЛВР

«Баади-джиргьллэ школмудин залгьлдаг батруллгьна болн орн-нутгин эрдм-сургуулин системиг цааранднь делгрүүлгьнэ тускар» КПСС-н ЦК-н болн СССР-н Министрмүдин Советин тезисмүд коммунизмин багь наста тосхачирт партин болн правительствин сургьмдж өгч өсклгьнд килмдж үзүлгч документ мөн. Эн тезисмүдиг советин олтн-амтн ик гидг ханлттагьар тосдж умшв. Тезисмүдт сургуулиг гарцта көдлмшлэ негдүүлгьнэ туск Ленинэ принципиг ямаран хаалгьар күүцэхиг, олна джиргьлэс школин саллт гетлгхиг тодрха көвэр темдгидж.

Школ оньдаруллгьна эсв эсвлгьн республикин олна гегэрттин көдлэчрин өмн чикэр хагьлтдхан күүлджэх кесг чинртэ төр тавдженэ. Эн төрмүд — школмудин сеть диглгьн, багшин кадрмудиг диглдж, белддж, эс гидж давтн белддж болверулдж авлгьн. Оньдарулгьджих школмудин материалн даслтин баз батлгьн, бээрн газрин өвэрицлэ ирлцүлдж сурглгьниг гарцта күүч-көлснлэ чикэр негдүүлгьнэ эв-аргьинь оллгьн.

Удлго, 1959—1960 сургуулин джилд, 7 джилэ школиг 8 джилэ школд тохралгьнла залгьлдсн кесг бүрд-амджин төрмүд хагьлх зөвтөвдн.

Ода баах долан джилэ школмудин ормд нэамн джилэ школмуд бүрдэх-лэрн, зэрм бичкн, цөөкн сургуульчирта долан джилэ школмудинь негдүлэд, элэд школмуд кегьад, тедн дээр совхозмудин, колхозмудин теткврэр баадг интернатмуд бүрдэхмн, юнъгад гихлэ, элэд школмудиг сән квалификацта багширар, материалн базар теткдж болх, эннь сургууль-сургьмджин көдлмшт, күүч-көлснэ даслтд сән болх. Багьчудин дунд медрлэн төгскэлгьнэ хаалгьинь олсн цагт бээрн газрин өвэрицинь тоод орулх кергтэ. Үлгүрлхд, Яшкульск, Приозери, Черноземельск, Сарпинск, Юстинск райодар көдэ газрт амтнэ бээрн, селэд таджрха, күүн цөөкн болсар, багьчудт асхн

цагт көдлдг школд сурдг аргь угазавад, прокомбинат, АТК нангьтгн гилтэ. Эн райодар кесг сургуульчирин эк-экирннь мал халлгьнэ хол газрин пунктсар баацхэнэ. Тегэд эн учрар, эн райодар багьчудт дунд сургууль өглгьнэ хойрдгч хаалгьнэ дөт. Эн газрар селэнэ эдл-ахун даслтта, дунд медрл өггч, политехникин болн күүч-көлснд дасхдг школд сургьджихмн. Эн газрин малчирин күүкдт дунд медрл авхднь тааста эв-аргьинь теткхин кергт интернаттин то өскх төр гарчана. Наацк райодар, политехникин даслтта йирин дунд медрл өггч школмудас оньгдан, көдлмшч болн селэнэ багьчудин асхнд көдлдг школмуд делгүдэн өсөд, сургуульчирт көдлэ баадж дунд сургуулин медрл авдг аргь теткх зөвтэ.

Селэн газрин школ болгьниг колхозд, совхозд батлх кергтэ. Селэн газрин школ, манатгьар болхла, сургуульчирт күүч-көлснэ дамшлт дасх олн-зүсн эдл-ахута болх: газрин бээрн, үкрмүд, гахас, шовуд, чиндгьд, газр эдлдг зер-зев батлгьдх зөвтэ. Селэнэ эдл-ахун даслтин авцта, элэд интернатта школ, инм текүлтэ болхларн, бийэн даагдад, орута болад, дамшлтин көдлмш кедж чадхмн. Сургуульчир, йирин делгү медрлиң хаджуд, саальчирин, полеводин, шовучин, хөөчирин специалистир болдж чадхмн.

Элстд тосхлгьна трест, ясврнн

предирнятье баасар, балгьсн дээр фабзавучин кирцатэ делгу сургуулин политехникин школмуд секдж болхмн.

Республикин хотл балгьснд сургуулиг гарцта чадмг күүч-көлснлэ ниницүүлгьнэ үлгүр үзүлгч школ тогтах кергтэ. Мана сансар, инм школ болдж школ-интернат гарх. 400 күүнэ ормтэ школ-интернатд юмна түрүнд яду эк-экирн, пенсионермүдин, олн бүлтэ улсин школд болн малчирин күүкд авчлахмн.

Школмуд оньдаруллгьна зурад күүджимин (музыкин), урлыг зурлгьна, бийгьин, эрдм-билгин авьяста күүкд сурдг республикин шишлнь школ тогтахиг темдгилхмн.

Урднь долан классин медрл эс авч чадсн багьчуд (нургьлдж хальмг улс) элвг болсар, республикд асхнд сурдг болн чирэ далдар сурдг школмудин сеть икдхэд, бүүчүд сурдг классмудин тоогьинь икдүүлхмн.

Школ оньдаруллгьна, школ олна джиргьлүр өөрдүүлгьнэ төрмүд чикэр хагьлхла, багьчуд политехникин болн йирин делгү медрл өгч, олд туста күүч-көлснд орлцүлгьнд белддж болхнь лавта.

**Л. ИВАНОВ.
И. ИЛИШКИН.**

**Гегэрттин Министерствин
инспектормуд.**